

Vastgesteld Verslag Nationaal Beraad 9-12-2014

Aanwezig: Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (directeur Bureau Digicommissaris, secretaris), Roger van Lier (programmamanager financiën Digibureau), Nicole Stolk (pSG V&J), Bernard ter Haar (DG SZW), Hanneke Schuiling (DG Fin), Bertholt Leeftink (DG EZ), Gert-Jan Buitendijk (DG BZK), Peter Heij (DG I&M), Marjan Hammersma (DG OCW), Hans Blokpoel (Manifestgroep/BD), Nina Huygen (Klein Lef/Schadefonds), Gerard Beukema (directeur IPO), Albert Vermuë (UvW) en Dorien van den Berg (senior adviseur Bureau Digicommissaris /verslag)

Afwezig: Ronald Barendse (Manifestgroep/SVB), Kees Jan de Vet (Directieraad VNG), Robert de Groot (DG BZ), Arend Jan de Waard (Def), André van der Zande (DG VWS)

1

1. Opening en mededelingen

De voorzitter heet iedereen welkom. Bernard ter Haar zal voortaan het ministerie van SZW vertegenwoordigen (in plaats van Irene Nijboer). Verder zijn er enkele afmeldingen gekomen. VNG heeft aangegeven zowel bestuurlijk als ambtelijk moeite te hebben met de dinsdag als vergaderdag. Wat betreft de Ministeriële Commissie is inmiddels gebleken dat deze niet op een andere dag kan plaatsvinden. Het volgende Nationaal Beraad blijft gepland op 10 februari 2015. Naar de overige data zal de secretaris naar alternatieven kijken.

De overige punten die de VNG heeft ingebracht, worden betrokken in de discussie en verdere uitwerking van het digiprogramma.

De Digicommissaris koppelt terug over de Ministeriële Commissie van 2 december. Normaal wordt deze vooraf gegaan door een Nationaal Beraad, maar dat was deze eerste keer niet mogelijk. Er is een persoonlijke notitie ingebracht over de bevindingen van de Digicommissaris in de eerste 100 dagen. De Digicommissaris heeft daar drie zaken aangekaart: 1) dat de financiën niet structureel zijn geregeld, 2) dat ieder op eigen wijze zaken oppakt, maar daarbij ontbreken sturing en samenhang en 3) dat er geen helder programma is waarbij de digitale overheid wordt verbonden aan de samenleving. Deze drieslag werd herkend door de leden van de Ministeriële Commissie. Er werd betrokkenheid getoond. Wel moet steeds worden benadrukt dat de informatieverwerkende overheid "chefsache" is. Informatieverwerking is core business voor de overheid geworden. De Minister-President was zelf afwezig, evenals minister Blok, maar beiden hebben persoonlijk na de vergadering richting de Digicommissaris het belang van dit onderwerp onderstreept. Ook stond het eID-dossier op de agenda, ingebracht door de minister van BZK. Gert Jan Buitendijk licht toe dat besloten is dat verder wordt gegaan met het stelsel eID, waarin naast (pilots met) private middelen ook wordt ingezet op de ontwikkeling van een publiek middel. Hiervoor is wetgeving en een business case nodig. Eén van de pilots met private middelen is de pilot met bancaire middelen, die de Belastingdienst met de banken verkent. De Tweede Kamer wordt eerdags per brief over deze voorgenomen stappen geïnformeerd. Ook staat er een gesprek gepland tussen Ministers Blok en Plasterk met de VVD fractie en zal er een technische briefing aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Het eID-stelsel is onderdeel van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) en zal in de governance van de GDI worden verankerd.

Met het oog op het proces van de Voorjaarsnota zal de volgende Ministeriële Commissie 2 weken worden vervroegd en op 3 maart 2015 plaatsvinden. De Digicommissaris geeft daarbij aan dat na besluitvorming in de Ministeriële Commissie goede afstemming zal moeten worden georganiseerd met – met name- de decentrale overheden over de inhoudelijke en financiële doorvertaling en de voorstellen die daarover door VNG, IPO en UVW aan de respectievelijke ledenvergaderingen worden gedaan. Afsproken wordt dat het Bureau Digicommissaris dit met hen afstemt.

Ten aanzien van de financiering 2014 van mijnoverheid.nl/berichtenbox burgers is op dit moment nog geen nieuws te melden; het gesprek is nog gaande.

Vastgesteld Verslag Nationaal Beraad 9-12-2014

Nina Huygen geeft aan dat ze mogelijk op de agenda van het volgende Nationaal Beraad, 10 februari 2015, een voorstel vanuit SGO9 over de digitalisering van kleine uitvoeringsorganisaties wil agenderen. Tevens zal zij dan voor het laatst deelnemen aan het Nationaal Beraad vanwege haar vertrek naar Bonaire. Pim Molenaar zal haar plaats overnemen.

2. Verslag

Albert Vermuë vraagt of de passage in het verslag waar staat dat 'het een mogelijk optie is dat er een overleg wordt georganiseerd tussen de decentrale overheden en de minister van BZK ten aanzien van de Ministeriële Commissie', moet worden gelezen als: deze optie bestaat indien dat gewenst is? Dat is inderdaad zo bedoeld. Indien in het Nationaal Beraad blijkt dat de decentrale overheden tot de conclusie komen dat hun standpunten niet zonder meer via de VNG in de Ministeriële Commissie kunnen worden ingebracht, dan zal een overleg tussen de minister van BZK en de decentrale overheden worden georganiseerd, voorafgaand aan de Ministeriële Commissie. Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

2

3. Digiprogramma

In het Nationaal Beraad van 30 september is de aanpak van het Digiprogramma besproken. Daar is de behoefte geuit om concreet te formuleren, wat de ambities voor de komende twee jaar zijn. Dit is als eerste uitwerking van het Digiprogramma opgepakt. Er zijn 2 workshops georganiseerd waarvoor vertegenwoordigers van alle leden van het Nationaal Beraad zijn uitgenodigd. De uitkomsten zijn opgenomen in de voorliggende notitie.

Er wordt een rondje gemaakt langs alle leden. De volgende punten komen daarbij naar voren:

- In algemene zin worden de ambities herkend en gedeeld. Het zijn geen zaken waar je op tegen kunt zijn. Wel is er behoefte aan aanscherping en prioritering. De omvang van de ambities is groot en mogelijk te groot. Breng focus aan. Wees kritisch en selectief en redeneer bij het prioriteren vanuit inwoners en bedrijven.
- Pas ook op dat de Digicommissaris niet te veel oppakt, digivaardigheid is belangrijk, maar de Digicommissaris zou moeten aanjagen dat digivaardige burgers en bedrijven ook echt digitaal bij de overheid terecht kunnen, niet op het digivaardig maken.
- De samenhang moet scherper in beeld worden gebracht tussen de ambities. Ook zijn de ambities her en der ongelijksoortig (zo lopen 'doel en middel' wat door elkaar). Dit vraagt om nog een slag.
- Ook wordt aangegeven dat een 'wenkend perspectief' mist. Wat hebben we straks staan in 2017, waar merken burgers en bedrijven wat aan? Waar doen we dit voor? Zaken die in de bevindingen notitie die de Digicommissaris naar de Ministeriële Commissie worden als voorbeeld genoemd. Eigenlijk is wat nu voorligt een uitwerking van dit perspectief.
- Regel ook de achterkant van de keten goed, archivering is een belangrijk onderwerp dat al gelijk moet worden meegepakt. Marjan Hammersma stelt voor dit onderwerp in de regieraad gegevens te agenderen, zodat daar verder kan worden uitgezocht wat gedaan moet worden.
- Informatieveiligheid komt onvoldoende terug en zou expliciet moeten worden gemaakt. Met aflopen van de Taskforce Informatieveiligheid, dreigt dit weg te zakken.
- Het privacyvraagstuk komt onvoldoende terug.
- De suggestie wordt gedaan om meer te kijken naar best practices elders. Wat kunnen partijen van elkaar leren?
- Het belang om dit steeds te blijven koppelen aan de financiering wordt meermalen benadrukt. Maak geen lijst met ambities als je geen geld hebt en niet weet hoe het straks betaald moet gaan worden. Zorg dat degene die moet gaan betalen ook betrokken wordt bij de ambities.
- Maak helder wat op deze onderwerpen kan worden verwacht van de Digicommissaris, wat wordt verwacht van de leden van het Nationaal Beraad etc. Wie doet wat.

De opmerkingen zullen allemaal zo goed mogelijk worden verwerkt. De Digicommissaris geeft daarbij wel aan dat het Digiprogramma niet *zijn* Digiprogramma is, maar dat van het Nationaal Beraad. En dat het Nationaal Beraad regie voert op ambities, niet overneemt of zelf uitvoert.

4. Financieel arrangement

In de financiële analyse die is verstuurd staat de analyse van de problematiek. Deze is ontstaan onder meer door keuzes die in het verleden zijn gemaakt, zoals aannames die inmiddels niet meer kloppen en financiële afspraken die niet structureel zijn gemaakt. Er wordt gewerkt langs vier sporen. Spoor 1 is het in kaart brengen van de financiële problematiek. Dit is nu redelijk in beeld, maar staat nog niet vast omdat bijvoorbeeld besluiten nog moeten worden genomen, of nader bekeken moet worden waarop de cijfers nu precies betrekking hebben (scope). Grootste tekorten zitten bij Mijnoverheid.nl, DigID en de migratie van Digipoort OTP.

Spoor 2 betreft het uitwerken van scenario's om de financiële problematiek te dekken. Daarbij zou het goed zijn om het bestaande tekort ten aanzien van de huidige GDI zo snel mogelijk meerjarig af te financieren en nieuwe ontwikkelingen, doorontwikkeling en langs een set van spelregels op te pakken. Spoor 3 betreft de spelregels die gelden bij de besluitvorming over nieuwe ambities. En spoor 4 betreft de wijzen waarop in de begroting(en) gerapporteerd zou kunnen worden over de GDI.

In het Nationaal Beraad van 10 februari 2015 zal het voorstel voor het financieel arrangement op de agenda komen. Kenmerk van dit arrangement is dat voor het bestaande portfolio een knip wordt gemaakt tussen onderhoud en beheer versus doorontwikkeling en volumegroei op het bestaand portofolio. Onderhoud en beheer zal bij komende Begrotingsvoorbereiding meerjarig van oplossing worden voorzien. Voor doorontwikkeling en volumegroei zal via de governance dekking moeten worden gevonden. Daarbij is een voor iedereen heldere knip gewenst.

Opgemerkt wordt dat ook moet worden gekeken naar publiek-private bekostigingsarrangementen. Uitwerking daarvan vergt tijd en zal voor 2015 nog niet gelijk tot oplossingen leiden, maar op termijn mogelijk wel. Verder wordt geadviseerd om ook naar best practices elders te kijken, zoals een 'revolving fund' (wat V&J intern heeft ontwikkeld). Ook zou kunnen worden bekeken in hoeverre bestaande capaciteit en kwaliteit op gebied van Informatievoorziening en ICT binnen de overheid breder en –voor het geheel- efficiënter kan worden benut. Ook zou een vergelijking met het Infrastructuurfonds mogelijk handvatten kunnen bieden voor de financiering van de GDI. Verder moet worden gekeken naar een goede afbakening van het begrip 'doorontwikkeling' en 'volumegroei'. Dit betekent niet altijd 'nieuwe dingen', maar kan ook gewoon goed beheer en onderhoud betreffen.

Het Nationaal Beraad stemt in met de aanpak en ziet het financieel arrangement graag tegemoet.

5. Proces van inrichten nieuwe governancestructuur

Er zijn voor de clusters Dienstverlening en Identiteit & Authenticatie voorbereidende regieraden geweest. Daarin hebben de deelnemers aangegeven een sterke sturende rol te zien voor de regieraden. Dit betekent wel dat de leden van de Regieraden hier met mandaat in moeten zitten.

Dit leidt tot enige discussie over de rol van de Regieraden in verhouding tot het Nationaal Beraad. Het is niet helemaal helder voor iedereen waar de Regieraden over gaan en welke zaken daar aan de orde zullen komen. Ook afbeelding van de governance roept vragen op.

Het Nationaal Beraad zou ook vraagstukken bij de regieraden moeten kunnen neerleggen. Als zij er dan niet uitkomen, zal het Nationaal Beraad over deze vraagstukken besluiten.

Nina Huygen geeft aan dat Klein Lef graag wil deelnemen aan de Regieraad Dienstverlening.

Afgesproken wordt dat in het volgend Nationaal Beraad de taakopdracht van de verschillende Regieraden wordt voorgelegd. Ook zal dan een was-woordt lijst van gremia worden voorgelegd.

Vastgesteld Verslag Nationaal Beraad 9-12-2014

Mede conform het schriftelijk ingebrachte verzoek van de VNG. Evenals een lijst met deelnemers per Regieraad.

6. Standaardisatie

Nico Westpalm van Hoorn, voorzitter van het Forum Standaardisatie, schuift aan. Het Nationaal Beraad heeft de rol van het College Standaardisatie overgenomen. Dat houdt onder meer in het vaststellen van de (voorgestelde standaarden voor de) 'pas toe of leg uit'-lijst. In principe zijn dit hamerstukken, omdat een heel proces al is doorlopen van consultatie en toetsing voor een standaard kan worden opgenomen. Het Nationaal Beraad heeft een vaststellende rol, maar ook een aanjagende rol als het gaat om het gebruik van standaarden.

4

Het Nationaal Beraad stemt in met opname van CMIS (voor content en document management systemen) op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Verder gaat het Nationaal Beraad akkoord met het toekennen van de status "uitstekend beheerproces" aan de volgende beheerorganisaties ten aanzien van de volgende standaarden: Geonovum voor de Geo-standaarden (over geo-informatie); SIKB voor de SIKB0101 standaard (over bodeminformatie), CROW voor de VISI standaard (over bouw-informatie) en het opnemen van nieuwe versies van deze drie standaarden (Geo-standaarden, SIKB0101 en VISI) op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Het Nationaal Beraad neemt verder kennis van de procedure voor toetsing van kwaliteit van generieke voorzieningen. In 2014 hebben MijnOverheid en eHerkenning deze procedure al doorlopen. Ook andere voorzieningen uit de GDI zouden langs deze procedure getoetst kunnen worden op robuustheid, schaalbaarheid, kwaliteit etc. In een volgende vergadering van het Nationaal Beraad zal een voorstel worden geagendeerd met concrete voorzieningen die door het Bureau Forum Standaardisatie in procedure kunnen worden genomen.

7. Rondvraag

Gert Jan Buitendijk meldt dat 1 december jongstleden het programma iNUP is afgesloten. Afsproken is om een precieze boedelbeschrijving te maken van hetgeen nu is opgeleverd en wat nog belegd zou moeten worden. Dit zal begin 2015 worden afgerond. En vervolgens wordt bekeken welke rol de Digicommissaris hierbij kan en zal spelen.

De voorzitter dankt de deelnemers aan het Nationaal Beraad voor hun constructieve inbreng en sluit de vergadering.